

Handläggare
Jeanette Smedjer
Telefon:

Till
Mälarhöjden/Västertorps förskolor

Verksamhetsplan 2023 för Mälarhöjden/Västertorps förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	12
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	15
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	20
Redovisning av ekonomi	21
Resursanvändning	21
Budget 2023	21
Övrigt	21

Bilagor

Bilaga 1: Väsentlighets- och riskanalys samt internkont

Inledning

Enhetens uppdrag

Vår vision är att ALLA barn i Mälardalen/Västertorps förskolor får utvecklas i en trygg, tillgänglig och inkluderande förskola, med undervisning byggd på forskning och beprövad erfarenhet, tillsammans med engagerade och professionella medarbetare.

Fokus 2023 kommer fortsatt att vara på språkutvecklande undervisning samt att utveckla och fördjupa arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn, ett specialpedagogiskt förhållningssätt. Vi fortsätter att utveckla verksamheten tillsammans genom kollegialt lärande.

Det är vårt uppdrag att förebygga så att barn inte hamnar i utanförskap och att värna om deras rätt till utbildning. Förskolan ska utveckla samarbetet med vårdnadshavare, socialtjänst och andra kringresurser så att vi tillsammans kan stötta barnet.

Utvecklingsområden 2023

För att förskolan ska vara tillgänglig och inkluderande krävs det tre viktiga delar att arbeta med. Det är förskolans fysiska, sociala och pedagogiska miljö. Vi kommer under 2023 att systematisk följa upp och dokumentera arbetet med de tre delarna.

Förskolan ska fortsätta att utveckla sina språkutvecklande miljöer med särskilt fokus på skriftspråket.

Hur kan vi utveckla vår språkmiljö utomhus?

Vi ska utveckla våra samarbetsformer med vårdnadshavarna.

Enhetens kompetensutveckling

Under året kommer vi att ha en workshop på APT kring lärloggar.

Vi kommer under våren/hösten 2023 fortsätta att utveckla arbetet med individuella lärloggar i skolplattformen. Vi kommer även påbörja med att implementera arbetet med utvecklingssamtal i poben.

Planerad kompetensutveckling utifrån behov:

- Utbildning till förskollärare (erfarenhetsbaserad)
- Ökad kompetens för kockarna i ekologisk och hållbar matlagning.
- VFU-handledarutbildning
- TAKK-utbildning
- HLR
- Utbildningar på olika nivåer kring systematiskt brandskyddsarbete
- Flerspråkighet i förskolan
- Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud
- Lokala förskollärarnätverk och barnskötarnätverk
- Föreläsning om svåra samtal
- Hermods – yrkessvenska

- Läs, språk- och skrivutveckling

Organisationsbeskrivning

Enheten består av sju förskolor. Förskolorna Hattis, Kroppås, Regnbågen och Toppen som ligger i Mälärhöjden. Snöbollen och Kristallen ligger i Västertorp samt Jungfru Lona som är ny i enheten från 1 januari 2023 ligger i Axelsberg och bildar tillsammans enheten Mälärhöjden/Västertorps förskolor.

I enheten finns i januari 2023 ca 460 barn fördelade på 28 avdelningar. Förskolorna är olika stora, allt från tre till sju avdelningar. Tillsammans arbetar det ca 105 medarbetare i enheten med olika uppdrag. Vi har 30 förskollärare, 65 barnskötare, 3 lokalvårdare och 6 kokkar/ekonomibiträden. Vi har två medarbetare som är föräldralediga under 2023. Det är 5 medarbetare i enheten som läser till förskollärare.

Ledningen består av en rektor 100%, 2 biträdande rektorer 100% och en administratör på 75%.

Varje förskola har en samordnare med uppdraget att se över så att den dagliga bemanningen på förskolan fungerar, men även andra organisatoriska uppgifter.

Förskolorna har ett styrgruppsmöte inför varje APT där en rektor eller biträdande rektor, samordnaren och en från varje arbetslag ingår. Där avhandlas övriga organisatoriska frågor som sedan redovisas på APT.

Enheten har tio APT och fyra utvecklingsdagar per läsår.

I stort sett har alla arbetslag har avsatt 1 1/2 - 2 timmars reflektion i veckan samt förskollärarnätverk och barnskötarnätverk. Till höstterminen ska alla ha reflektion en gång i veckan på schemat.

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Vi fortsätter att utveckla en gemensam plattform för det systematiska kvalitetsarbetet. Där kommer skolplattformens verktyg för planering och bedömning, PoBen, att vara central. Vi strävar emot att underlagen för det systematiska kvalitetsarbetet ska bli tydliga och likvärdiga för alla medarbetare och förskolor i enheten. Utifrån verksamhetsplanen 2023 kommer respektive arbetslag att formulera en undervisningsplan. Fokus kommer även i år kommer att vara läs, språk- och skrivutveckling. Vid planering av undervisningen använda sig av Ann Pihlgrens metod som hon kallar "Baklängesplanering".

Vid tre tillfällen per år kommer ledningen att gå pedagogiska promenader i avdelningarnas lärmiljöer med fokus på språkutveckling och tillgänglighet. Avdelningarna kommer att utvärdera sitt arbete och undervisningsplan i slutet av varje termin. Utvärderingarna analyserad och ligger till grund för enhetens utvecklingsområden och fortsatta insatser.

Vi följer enhetens årsplanering som uppdateras varje termin. I årsplaneringen finns planering för APT, det systematiska kvalitetsarbetet samt arbetsmiljöarbetet.

I enheten arbetar alla förskolor med OneNote som ett gemensamt verktyg. Syftet med det gemensamma verktyget är att effektivisera kommunikationsvägarna samt att alla kan vara

delaktiga för att skapa en likvärdighet. Verktuget ger alla en möjlighet till transparens.

Vi strävar efter att Mälardalen/Västertorps enhet ska ha en tydlig röd tråd där språket genomsyrar pedagogernas planering och utveckling samt barnens undervisning och vardag.

Under 2021 införde vi möjligheten att boka prioriteringsmöten med någon ur ledningen. Ett prioriteringsmöte kan handla om att pedagoger och arbetslag kan få stöd i att prioritera och strukturera sin verksamhet och arbetsuppgifter.

Enhetens arbetsmiljögrupp har digitala möten var fjärde vecka för att stämma av arbetsmiljön och andra enhetsövergripande frågor. Arbetsmiljögruppen består av fackliga ombud samt personer på förskolan som har ett extra engagemang kring förskolans arbetsmiljöfrågor. Samtliga förskolor har en egen lokal arbetsmiljögrupp som särskilt arbetar med förskolans handlingsplan för arbetsmiljön och de personerna utgör en del av arbetsmiljögruppen på enhetsnivå.

Varje förskola har också friskvårdsombud som träffas två gånger per termin.

Friskvårdsombuden uppdaterar och inspirerar sina kollegor till friskvård på olika sätt.

Vi kommer under våren introducera våra arbetssätt till förskolan Jungfru Lona som är ny i enheten sedan januari 2023.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger alla barn lika möjligheter och det stöd de behöver för att lära och utvecklas i enlighet med Barnkonventionen, Skollagen samt Förskolans läroplan.

En faktor som påverkar förskoleverksamheten är minskningen av antalet barn i åldrarna 1–5 år i stadsdelsområdet, en trend som har bestått de senaste två åren, dock ojämn över stadsdelen. Verksamheten har anpassats utifrån trenden både när det gäller lokalbeståndet och organisationen. Endast ändamålsenliga permanenta förskolelokaler är kvar i lokalbeståndet och från januari 2023 justeras antalet resultatenheter från tretton till tolv. Enligt Sweco:s befolkningsprognos ökar det totala behovet av antalet förskoleplatser successivt under kommande tioårsperiod men med start från ett lägre barnantal än tidigare prognostiserat. Det innebär att förskoleverksamheten kommer expandera framgent men att det befintliga lokalbeståndet möter platsbehovet under en längre tid än tidigare prognostiserat.

Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter. Barnen i förskolan ges, oavsett könstillhörighet, möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används vid bland annat tertialrapporter. Om förskoleenheterna

uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Förskolorna erbjuder inkluderande, tillgängliga lärmiljöer och i lek och interaktion med barnen utmanas könsstereotypiska normer och värden. Ett brett urval av material, lekar och aktiviteter erbjuds för att barnen ska ha möjlighet att bredda sina lekmönster. Undervisningen sker ofta i grupper om färre barn för att värna om barns samtalsutrymme och möjliggöra för alla barn att ge uttryck för sina tankar, åsikter och idéer. På så vis möjliggörs att alla barn får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken.

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att utveckla en likvärdig utbildning och undervisning av god kvalitet. Gemensamma stöddokument säkerställer likvärdigheten och anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån förskoleavdelningens uppföljningar och resultatanalyser under föregående verksamhetsår, har tre övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2023:

- Hållbart ledarskap och medarbetarskap
- Språkutvecklande utbildning och undervisning
- Tillgänglig och inkluderande förskola

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Rapporten Ledarskap i förskolan ligger till grund för förskoleavdelningens fortsatta utveckling av arbetet med förbättrad arbetsituation för barnskötare, förskollärare och rektor i syfte att skapa ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. Följande delar ingår i utvecklingsområdet:

- Organisatoriskt och pedagogiskt ledarskap för rektorer
- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare
- Medarbetarskap för arbetslag

Förskoleavdelningen har under 2022 påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på att definiera begreppet närvarande ledarskap samt på balansen i rektorsuppdraget. Arbetet omfattar att utveckla strukturer för den inre arbets- och utvecklingsorganisationen med biträdande rektorer, förskollärare och arbetslag, samt att utveckla samarbetet med stödfunktionerna. Arbetet fortsätter under 2023.

Under 2023 ska även kompetenshöjande insatser för förskollärare kopplade till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget tas fram och genomföras. I detta ingår även att gemensamt definiera nyckelbegreppen undervisning och utbildning för att främja likvärdighet. Den professionsstärkande insatsen kommer även i delar att omfatta arbetslaget

som helhet.

Tillgänglig och inkluderande förskola

Förskolan ska säkerställa att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans verksamhet. Särskilda insatser är ibland nödvändiga för att möta barns individuella men även grupperns specifika behov. Behoven kan vara tillfälliga eller varaktiga, exempelvis kopplade till medicinska eller socioekonomiska förutsättningar. Insatserna kan innebära anpassningar i arbetslagens organisation eller arbetssätt, behov av specialkompetens hos medarbetare, anpassningar av lokaler samt utökad samverkan med externa aktörer. Förskoleavdelningen fortsätter därav utveckla former för arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn. Avdelningen ska även genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna. Ytterligare två delar ingår i utvecklingsområdet:

- Förebyggande och främjande arbete
- Samverkan med externa aktörer

Förskoleenheterna ska under 2023 fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet. Det påbörjade utvecklingsarbetet i samverkan med grundskolan om övergångar från förskola till skola fortsätter under 2023. Även samverkan med avdelningen för social omsorg om rutiner för orosanmälan fortsätter utvecklas.

Språkutvecklande utbildning och undervisning

Utbildningen och undervisningen ska utgå från barnens intressen där barn stimuleras och utmanas med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Förskoleavdelningen tillsammans med förskoleenheterna har under 2020–2022 tagit fram och implementerat språkprogrammet för förskolan på alla enheter. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningens innehåll, från språksamtal med vårdnadshavare vid förskolestart till språkfokus vid övergång till grundskola. Läsmiljöerna fortsätter utvecklas med fördjupningar i drama, musik, berättande och skapande, både lokalt på enheterna samt i ett övergripande perspektiv. I syfte att utveckla det kollegiala erfarenhetsutbytet ska förskoleavdelningen fortsätta samordna och sprida goda exempel på arbetslagens undervisningsformer och innehåll.

Läroplanen över hela förskoleperioden

En del i arbetet med utveckling av utbildning och undervisning är att utveckla former för uppföljning och utvärdering av läroplansmålen under förskoleperioden som helhet, 1–5 år. Förskoleavdelningen ska utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet samt 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
-----------	--------	------------------------	--------------

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Alla barn i Mälarhöjden/Västertorps förskolor möts av likvärdiga och tillgängliga undervisningsmiljöer.

Förväntat resultat

Alla barn ska få tillgång till språkutvecklande pedagogiska miljöer som inspirerar, utmanar och uppmuntrar till lek, kommunikation, matematik, naturvetenskap och rörelse.

Alla barn ska ges möjligheter att utveckla sin identitet, uttrycka sig, kommunicera och reflektera genom olika språk, verbala och konstnärliga.

Alla barn ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld.

Arbetsätt

Pedagogerna ska erbjuda en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning genom att arbeta med tillgänglighet utifrån förskolans fysiska, sociala och pedagogiska miljö.

Det innebär att den fysiska miljön ska vara anpassad och tillgänglig för alla barn på förskolan.

Den sociala miljön ska präglas av att alla barn ska känna tillhörighet i gruppen.

Den pedagogiska miljön ska anpassas och varieras så att alla barn ska kunna delta i undervisningen.

Pedagogerna inventerar och utvecklar lärandemiljön utefter barngruppens behov och intressen samt att barnen ska få utmanas språkligt. Den pedagogiska miljön ska vara tydlig och ha fokus på att språket ska utvecklas och ordförrådet vidgas.

Under året ska avdelningarna ha särskilt fokus på att utveckla arbetet med skriftspråket.

Alla barn ska få tillgång till inspirerande läsmiljöer. Högläsningen ska vara planerad och strukturerad och barnen ska få tillgång till läsning digitalt såväl som böcker. Barnen ska få möjlighet att få en saga läst på flera olika sätt så som, fritt berättande, högläsning, dramatisering, bordsteater, flanosagor med mer.

Den pedagogiska miljön ska vara utformad så att alla barn kan vara självständiga. Materialet ska vara lättillgängligt och synligt.

Barn ska få möjlighet att kunna bli på många olika sätt i verksamheten. Genom att skapa en lärandemiljö där det är lätt att mötas i mindre grupper, så får barnen tillfälle att kommunicera och föra dialoger. Här har pedagogen en viktig roll genom att vara nära och vägledande.

För att öka barnens ordförråd sätter pedagogerna upp ord, begrepp och synonymer i sin lärandemiljö. Varje planerat undervisningstillfälle ska pedagogerna ta fram vilka begrepp som ska få särskilt fokus under tillfället.

De digitala verktygen ska vara ett komplement till de övriga verktygen samt att de ger möjligheter att skapa en föränderlig undervisningsmiljö.

Pedagogerna ska presentera och introducera undervisningsmiljön vid förändringar. Det ska finnas ett medvetet förhållningssätt där pedagogerna deltar och regisserar leken och aktiviteterna.

Barnen ska få möjlighet att utveckla sitt språk genom att jobba projektinriktat. De ska få tillgång till olika estetiska uttrycksformer som lek, bild och form, teater och drama, rytmik, dans och rörelse, sång och musik samt berättande.

Pedagogerna ska i sin planering av undervisningen, utformningen av lärmiljön samt vid planering av sociala aktiviteter använda sig av utbildningsmaterialet Tillgänglig förskola från skolverket.

Uppföljning

Pedagogerna ska en gång var fjärde vecka, systematiskt följa upp den pedagogiska miljön, med fokus på högläsning och skriftspråk, genom dokumentation, reflektion och analys. APT och nätverk kommer att vara forum för uppföljning.

Hur har ni strukturerat arbetet med undervisning i smågrupper?

Hur har ni använt begreppen som sitter i lärmiljön?

Vilka begrepp har ni valt att fokusera på?

Vilka olika estetiska uttryck har barnen fått möjlighet att uppleva?

Projektinriktat?

Den språkliga miljön kommer att följas upp med pedagogiska promenader varje terminsslut.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna.	2023-01-01	2023-08-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där alla barn blir inkluderade, ges utrymme och blir lyssnad på.

Förväntat resultat

Alla barn ska få förutsättningar att utveckla sin förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra.

Alla barn ska få förutsättningar till att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna.

Alla barn ska ges förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet.

Arbetssätt

Pedagogerna skall bemöta varje barn för den person den är och bekräfta samt uppmärksamma barnet, inte prestation eller utseende. Här måste även pedagogerna vara förebilder gentemot varandra.

För att nå våra förväntade resultat för likabehandling och jämställdhet så måste pedagogerna ha ett gott förhållningssätt där olikheter ses som en tillgång. Pedagogerna kartlägger och undersöker verksamheten för att upptäcka risker. Barnintervjuer kring barns trygghet och frågor kring likabehandling gör i mars och oktober. Alla pedagoger arbetar efter ”Plan med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling”

Barnen har erfarenheter från olika länder, olika familjekonstellationer och skilda erfarenheter som vi behöver bekräfta. Under augusti ska språkdomänerna användas i samband med introduktionen och vid behov.

Barnkonventionens intentioner i undervisningen ska hållas levande genom regelbundna

reflekterande samtal, både tillsammans med barnen och kollegor. På februaris utvecklingsdag ska arbetslagen välja två artiklar från barnkonventionen vars arbetssätt ska synas i undervisningsplanen.

Barngruppen ska kontinuerligt få delta i gruppstärkande aktiviteter.

I respektive avdelnings undervisningsplan syns det tydligt att barnens behov och intressen tillgodoses.

Pedagogerna utformar undervisningen och miljön så att barnen får möjlighet till olika former av kommunikation och samarbete. Barngruppen delas in i mindre grupper för att barnen ska komma till tals och få möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter. Pedagogerna ska föregå med gott exempel genom att tillföra barnen ett nyanserat språk för att ge barnen goda möjligheter att kommunicera i olika sammanhang.

För att barnen skall få sina behov och intressen tillgodosedda krävs det att pedagogerna är närvarande och deltar aktivt i barnens lekar. Att vara en god förebild som pedagog med en hög medvetenhet är en förutsättning.

Grundverksamheten ska vara noggrant planerad med realistiska mål samt hur pedagogerna tar barngruppen mot målet.

Uppföljning

Pedagogerna ska en gång var fjärde vecka, systematiskt följa upp den pedagogiska miljön, med fokus på samspel och tillgänglighet, genom dokumentation, reflektion och analys. APT och nätverk kommer att vara forum för uppföljning.

Hur arbetar vi för att vara deltagande och regisserande pedagoger?

Får barnen möjlighet att vara i mindre grupper under dagen?

Vilka gruppstärkande aktiviteter har barnen fått vara med om?

Hur arbetar ni med de två valda artiklarna från barnkonventionen?

Den sociala miljön och tillgänglighet kommer att följas upp med pedagogiska promenader varje terminsslut.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn

och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbetet pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholm stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.

- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.
- Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.
- Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en 10 procentig minskning.
- Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kokkar om livsmedels påverkan på klimatet och biologisk mångfald.	2022-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare som arbetar i tillagningskök eller mottagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giffria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Chemsoft och Byggvarubedömningen. Under 2023 ska arbetet med de båda verktygen utvecklas, i syfte att vässa arbetet.

Vidare nås målet genom att växla upp arbetet med skadlig påverkan från livsmedelsinköp. Stadsdelsnämnden ska undersöka orsaker till att nämnden historiskt sett haft svårt att nå målen för ekologiska livsmedel, samt se över möjliga lösningar för bättre måluppfyllelse framöver. Till detta hör också arbetet med att utveckla strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel inom äldreomsorg och social omsorg - där förskoleavdelningens lyckosamma arbete under de senaste åren fungerar som modell.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden har en plan som följs för att bygg- och anläggningsprojekt följer kraven i Byggvarubedömningen.
- Det finns ett systematiskt arbete för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel och animalier som har krav på djurskydd samt restriktiv antibiotikaanvändning ökar inom stadsdelsnämndens alla verksamheter som köper in livsmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Alla medarbetare i Mälarhöjden/Västertorps förskolor arbetar aktivt för att göra miljövänliga val i verksamheten

Förväntat resultat

Barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper som kan bidra till hållbar utveckling. Alla ska vara delaktiga i att minska matsvinnet på förskolan. Barnens mat ska innehålla minst 60% ekologiska matvaror.

Arbetsätt

Alla pedagoger i enheten ska genomgått webbutbildningen kemikaliesmart förskola. Barnen ska vara delaktiga gällande källsortering, sopsortering samt minska matsvinnet. Alla pedagoger ska skapa förutsättningar för en trivsamt och språkutvecklande måltidsmiljö. Arbetslaget tar gemensamt fram begrepp kring hållbar utveckling som ska användas i undervisningen för att öka förståelsen och vidga ordförrådet hos barngruppen. Köken ska arbeta efter den lokala handlingsplanen som Måltiderna ska främja bättre hälsa och minska miljö- och klimatpåverkan. Barnen ska få äta mer växtbaserat och med mindre kött- och mejeriprodukter.

Uppföljning

Köken kommer att ha ett gemensamt möte innan varje APT. En gång i månaden sammanställs de respektive kökens kravprocent, kostnader samt ett utskick av Hantera Livs.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på

bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden tillsammans med förskoleenheterna ska fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

Enheten ska ha god systematik i arbetsmiljöarbetet.
Nya medarbetare får en god introduktion och en bra start.
Medarbetare med uppdragsfokus.

Arbetsätt

Nyanställda och vikarier ska få en bra introduktion på våra förskolor
Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.
Arbetsmiljögruppen för enheten har avstämningsmöte en gång i månaden.
Varje förskola har arbetsmiljöträffar ca 2 tillfällen per termin.
Handlingsplan tas fram och arbetas med inom ramen för arbetet med "förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare i Stockholms stad".
Alla medarbetare är delaktiga i att arbeta med handlingsplanen "förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare i Mälarhöjdens förskolor"

Uppföljning

APT, arbetsmiljögruppen, medarbetarenkäten, arbetsmiljöronnd samt medarbetarsamtal.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga eller är av vikt för dessa ska ha en uppdaterad kontinuitetsplan som är övad	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Som främsta resurs har enheten en hög andel legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare. Vår ledningsstruktur är tydligt uppdelad i vem som har vilket ansvar. Det är tydligt vem man angående lokalfrågor, IT-frågor, Barn i behov, större inköp, administrativa frågor m.m.

Budget 2023

Varje månad har enheten genomgång av budget med controller på förvaltningen. Vi har tydliga rutiner vid vikariehantering och tydliga rutiner vid större kring inköp av material eller åtgärder. På enhetens arbetsmiljömöten delges medarbetarna om enhetens budget vikariehantering samt intag av barn.

Övrigt

Agenda 2030

Kvalitetsarbete

Enhetens rutiner kring klagomål och synpunkter:

Vi återkopplar skyndsamt med att vi mottagit klagomålet eller synpunkten. På ledningsgruppens måndagsmöten finns en stående punkt som heter "Mottagna synpunkter och klagomål" och där planerar vi för eventuella åtgärder